

กระทู้ถามที่ ๖๖๔ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ปัญหาแรงงานไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามนายรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ประเทศไทยได้ส่งแรงงานไปทำงานในต่างประเทศมาเป็นเวลา ๓๐ ปี มีแรงงานไทยเดินทางไปขายแรงงานในต่างประเทศหลายล้านคน แต่ยังมีปัญหาแรงงานถูกหลอกลวง ถูกเรียกเก็บค่านายหน้าในอัตราสูงและถูกLOYแพ โดยมีทั้งที่เดินทางไปทำงานในต่างประเทศ โดยผ่านกระทรวงแรงงานและไม่ผ่านกระทรวงแรงงาน จึงขอเรียนถามว่า รัฐบาลมีมาตรการป้องกันควบคุมนายหน้าหรือบริษัทหลอกลวงแรงงานไทยอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

อำนาจ คลังผา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

จังหวัดลพบุรี

คำตอบกระทู้ถามที่ ๖๖๔ ร.

ของ นายอำนาจ คลังผา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง ปัญหาแรงงานไทย

ข้าพเจ้า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาแรงงานไทย ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำตอบ

ขอเรียนว่า รัฐบาลโดยกระทรวงแรงงาน มีมาตรการในการดำเนินการกับผู้หลอกลวงคนหางาน ไปทำงานต่างประเทศและบริษัทจัดหางานที่เอารัดเอาเปรียบคนหางานในการไปทำงานในต่างประเทศ โดยดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งในส่วนของบริษัทจัดหางานที่เอารัดเอาเปรียบคนหางานในการจัดส่งไปทำงานในต่างประเทศ จะได้รับโทษทั้งทางทะเบียนและทางอาญาตามบทบัญญัติของกฎหมายในแต่ละความผิดและที่สำคัญคนหางานที่ถูกบริษัทจัดหางานผู้จัดส่งเอารัดเอาเปรียบมีสิทธิที่จะได้รับเงินคืนจากหลักประกันที่บริษัทต้องวางไว้กับกรมการจัดหางาน จำนวน ๕ ล้านบาท สำหรับกรณีสาย/นายหน้าจัดหางานเถื่อนที่หลอกลวงคนหางานและได้รับทรัพย์สินเงินทองไปนั้น ได้บัญญัติความรับผิดผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ และ ๓๑ ตรี แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งผู้ฝ่าฝืนต้องรับผิดชอบในทางอาญา

คนหางานประสงค์ที่จะไปทำงานต่างประเทศและได้ติดต่อกับบุคคลหรือบริษัทจัดหางาน เพื่อสมัครงานทำให้เกิดการหลอกลวง เอารัดเอาเปรียบ และได้รับความเดือดร้อนจากบุคคลหรือบริษัทจัดหางานดังกล่าว ซึ่งการถูกหลอกลวงประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

๑. จากตัวคนหางาน โดยสืบเนื่องจาก

- ๑) ความค้อยโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมักจะเสียเปรียบเพราะหลงเชื่อคำพูดของผู้ที่หลอกลวง
- ๒) เชื่อเพื่อนหรือคนรู้จักหรือญาติ จึงมักถูกหลอกลวงได้ง่าย
- ๓) อยากได้งานทำหรือมีรายได้เพิ่ม เมื่อมีผู้มาชี้ช่องทางที่จะได้งานทำหรือ รายได้เพิ่ม จึงไม่ได้ใช้ความระมัดระวังเท่าที่ควร

๔) ค่าความนิยมของคนหางาน ซึ่งมีความเชื่อว่าการไปทำงานต่างประเทศจะมีรายได้หรือค่าจ้างที่สูงกว่าทำงานในประเทศไทย เพราะเห็นเพื่อนที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศเมื่อกลับมาแล้วสามารถสร้างฐานะให้ครอบครัว

๕) รายได้ผลผลิตด้านเกษตรกรรมไม่เอื้ออำนวยคุณภาพชีวิตของเกษตรกรส่วนใหญ่ ประสบกับภาวะราคาผลผลิตที่ตกต่ำ

๒. จากบริษัทจัดหางานเพื่อไปทำงานต่างประเทศ โดยคนหางานจะได้รับความเดือดร้อนเนื่องจาก

๑) ต้องจ่ายเงินค่าบริการและค่าใช้จ่ายเกินกว่าอัตราที่กำหนด

๒) จ่ายเงินค่าบริการและค่าใช้จ่ายแล้วไม่ได้ไปทำงานต่างประเทศ

๓) ไปทำงานต่างประเทศโดยไม่ผ่านขั้นตอนกฎหมาย ทำให้ไม่ได้งานทำตามสัญญา หรือต้องเดินทางกลับก่อนครบกำหนดสัญญา

ทั้งนี้ กระทรวงแรงงาน ได้ดำเนินการและมีมาตรการด้านป้องกันการหลอกลวง ดังนี้

ด้านการป้องกัน

(๑) ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง เพื่อให้คนหางานได้มีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการสมัครงานและการไปทำงานต่างประเทศอย่างถูกกฎหมาย และขอความร่วมมือในการสมัครงานโดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ตลอดจนการทำเอกสารเผยแพร่ ซึ่งสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ได้อย่างทั่วถึงมากที่สุดและครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

(๒) ประชุมชี้แจงประชาชนและผู้นำท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจขั้นตอน การเดินทางไปทำงานต่างประเทศอย่างถูกต้อง และเพื่อให้ทราบถึงกลวิธีการหลอกลวงของกลุ่มผู้หลอกลวงคนหางาน โดยสร้างแนวร่วมกับหน่วยราชการ ไม่ว่าจะเป็นศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำชุมชน หรือศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเพื่อทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนการสอดส่องดูแลแจ้งข้อมูล เบาะแส พฤติกรรมของสาย/นายหน้าจัดหางานเถื่อน ให้แก่หน่วยงานราชการ โดยจัดทำเป็นโครงการในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

- โครงการป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงคนหางานไปทำงานต่างประเทศ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการไปทำงานต่างประเทศ โดยเน้นการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นผู้สนใจไปทำงานต่างประเทศ

- โครงการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในการไปทำงานต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมแก่คนหางานก่อนเดินทางไปทำงานต่างประเทศ รวมถึงพฤติกรรมหลอกลวงของสายหรือนายหน้าจัดหางานเถื่อนในรูปแบบต่าง ๆ

- โครงการเคาะประตูบ้านเพื่อป้องกันปัญหาการหลอกลวงคนหางานเป็นการดำเนินการเชิงรุกเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการเดินทางไปทำงานต่างประเทศอย่างถูกต้องแก่ประชาชนและผู้นำชุมชนในพื้นที่ และเพื่อให้ทราบถึงกลวิธีการหลอกลวงของกลุ่มผู้หลอกลวงคนหางานและสร้างแนวร่วมกับทางราชการเพื่อทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลให้แก่ประชาชนในพื้นที่และช่วยสอดส่องดูแล แจ้งข้อมูลเบาะแสพฤติกรรมของสาย/นายหน้าจัดหางานเถื่อนให้แก่หน่วยงานราชการ มีพื้นที่ดำเนินการ ๒๐ จังหวัด ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ อุบลราชธานี ชัยภูมิ อุดรธานี ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ นครพนมหนองคาย ลำปาง เชียงราย อุดรดิตถ์ พะเยา พิษณุโลก สุโขทัย ตาก เพชรบูรณ์ สกลนคร และหนองบัวลำภู

- โครงการเครือข่ายชุมชนร่วมรณรงค์ป้องกันการลักลอบไปทำงานต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองคนหางานมิให้ถูกหลอกลวง และคนหางานมีความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการไปทำงานในต่างประเทศอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยให้ผู้นำท้องถิ่นเห็นความสำคัญของปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหของชุมชน

(๓) การรับลงทะเบียนคนหางานเพื่อไปทำงานต่างประเทศเพื่อป้องกันมิให้คนหางานสมัครงานตามการชักนำของสายหรือนายหน้าจัดหางานเถื่อน โดยการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจที่จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศไปลงทะเบียนสมัครงานไว้กับสำนักงานจัดหางานจังหวัด ซึ่งในการลงทะเบียนนี้ คนหางานมีทางเลือกในการไปทำงานต่างประเทศได้ ๒ วิธี คือ

- ลงทะเบียนเพื่อสมัครไปทำงานโดยกรมการจัดหางานเป็นผู้จัดส่งไปทำงาน
- ลงทะเบียนเพื่อสมัครไปทำงานโดยบริษัทจัดหางานเป็นผู้จัดส่งไปทำงาน ซึ่งบริษัทจัดหางานที่ต้องการจะรับสมัครคนงานสามารถขอคัดรายชื่อผู้ลงทะเบียนไว้กับศูนย์ทะเบียน ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัดต่าง ๆ เพื่อติดต่อกับผู้สมัครงานได้โดยตรงไม่ต้องผ่านสายหรือนายหน้าจัดหางาน

(๔) การตรวจสกัดกั้นคนหางานที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศที่มีพฤติการณ์ลักลอบไปทำงานที่ถูกชักชวนจากบริษัทและสาย/นายหน้าจัดหางานเถื่อน โดยคนหางานที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศจะต้องเดินทางผ่านด่านตรวจคนหางานของกรมการจัดหางานก่อนทุกครั้ง

ด้านการปราบปราม

(๑) จัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงคนหางาน ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รับเรื่องร้องทุกข์ และร้องทุกข์กล่าวโทษ เพื่อดำเนินคดีผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย

(๒) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด กรมสรรพากร เป็นต้น

(๓) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน/คนหางานแจ้งข่าวหรือเบาะแสผู้มีพฤติการณ์หลอกลวงคนหางานที่หมายเลขโทรศัพท์สายด่วน ๑๖๕๔ หรือ ตู้ ปณ. ๘ ปณฝ. ดินแดง

ด้านการดำเนินการตามกฎหมาย

(๑) กรณีบริษัทจัดหางาน

- สั่งให้บริษัทจัดหางานที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘

- เปรียบเทียบปรับผู้กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘

- ดำเนินการลงโทษทางทะเบียนแก่บริษัทจัดหางานที่กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘

(๒) กรณีสาย/นายหน้าจัดหางานเถื่อน จะมีการแจ้งความดำเนินคดีซึ่งผู้กระทำความผิดฝ่าฝืนตามมาตรา ๓๐ และ ๕๑ ตรี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ